

Projekt ReCall mapuje místa středoevropské paměti, podíleli se na něm historici z Masarykovy univerzity

6.5.2026 - | Masarykova univerzita

Historici z Filozofické fakulty Masarykovy univerzity vytvořili ve spolupráci s odborníky z Polska a Maďarska katalog míst středoevropské paměti a jejich interaktivní mapu. Součástí jsou vzdělávací videa a e-learningový kurz.

Patnáct témat z kulturních, politických a sociálních dějin vědci detailně zpracovávali od října 2024 až do února 2026. Zaměřili se na události, postavy a fenomény, které vstoupily do vzpomínkové kultury středoevropských národů. A právě tato témata se stala pod názvem ReCall základem pro vytvoření katalogu míst středoevropské paměti a jejich zachycení na interaktivní mapě.

„Každé z témat je jakousi obecně tradovanou představou toho, kým jsme, co nás formuje a jak se to projevuje v jednotlivých zemích. Existuje mnoho faktických informací, které mají historici k dispozici, ale na které se ve společnosti nevzpomíná,“ uvedl Jiří Němec z Historického ústavu Filozofické fakulty MU. Zdůraznil, že záměrem projektu nebylo vytvářet faktografickou učebnici dějepisu.

„Zaznamenali jsme obraz kolektivní paměti Čechů, Poláků a Maďarů, kteří se selektivně opírají jen o určité historické události, osobnosti a fenomény a kolem nich vznikají hmatatelné odkazy vzpomínkové kultury včetně mýtů, památníků, literatury, filmů a podobně,“ doplnil Němec.

Vše je zveřejněno online na webové stránce projektu ReCall.

K prezentovaným okruhům patří: Příběh mytických počátků, Zemští patroni a ochránci, Mýty národních katastrof, Zrození moderních států (1918–1920), Emancipace žen, Emancipace menšin, Holokaust, Snění o demokracii, Zpátky do Evropy, Dědictví Jagellonců a Habsburků, Náboženská tolerance a intolerance, Výměna znalostí, kultury a vědění, Pandemie, Revoluce 1848, Kultura proti komunismu.

Historici přibližují například rok 1968 v Československu spojený s fenoménem pražského jara, rok 1989 a sametovou revoluci, ale i otázky holokaustu nebo emancipace žen. „Webové stránky jsou přístupné zájemcům o historii, o studium historie nebo studentům ze zahraničí, kteří se mohou lépe zorientovat v tom, do jaké země přijíždějí, a lépe poznat, co nás ve střední Evropě spojuje,“ uzavřel Němec.

Projekt ReCall o hledání společné středoevropské paměti vznikl díky programu Erasmus plus, a to z iniciativy maďarských historiků z univerzity ELTE v Budapešti (Eötvös Loránd University). Ti oslovili Historický ústav Filozofické fakulty MU a polské historiky z Vratislavi (University of Wrocław). Vedoucími týmů byli profesor Daniel Bagi z ELTE, profesor Filip Wolański z Vratislavské univerzity a profesor Martin Wihoda za MU. Na projektu se z Masarykovy univerzity podílelo také 16 studentů všech stupňů studia.

Již v letošním roce naváže na ReCall série přednášek, workshopů a debat o otázkách středoevropských dějin a společné středoevropské paměti v rámci nového projektu Unidice: Voices of Central Europe.

<https://www.muni.cz/pro-media/tiskove-zpravy/projekt-recall-mapuje-mista-stredoevropske-pameti-po-dileli-se-na-nem-historici-z-masarykovy-univerzity>